

Oponentský posudek bakalářské práce:

Alena Baťová, *Pýcha, stud a sympatie: Já a druzí v druhé knize Humova Pojednání o lidské přirozenosti*

Doc. PhDr. Ladislav Benyovszky, CSc.

Kolegyně Baťová ve své bakalářské práci velmi pozorně sleduje a vykládá Humeovu teorii vášní obsaženou v druhém svazku *Pojednání o lidské přirozenosti* s tím, že výklad vrcholí výkladem „sdílené vášně“ *sympatie*, již velmi správně interpretuje jako v Humeově konceptu nejdůležitější (s. 35 aj.). Výklad ovšem vychází – také velmi správně – od vášní „jednotlivých“, od pýchy a studu. (kap. 1. a 2.). Postupně se vykládá jejich vznik ze spříznění sdružování ideí a sdružování impresí, široce se analyzuje Humeovo zvláštní pojetí jejich (vášní) předmětu a příčin, čímž je připravena půda pro výklad nejen vlastně pouze zmíněného slavného Humeova pojetí vlastnictví, nýbrž především právě *sympatie*. Celý výklad je zjevně psán s jasným interpretačním pochopením a autorce nechybí schopnost vlastní formulace problému.

Práce je –z mého hlediska viděno „doplněna dodatkem“ –výkladem a diskusí problému Humeovy formulace problematiky rasové odlišnosti v „Eseji o národních charakteru“, zvl. jeho problematické poznámky. Myslím, že jako dodatek je to vhodné, protože čtenář, který má ještě v paměti Humeův výklad *sympatie*, jistě souzní s autorčinou „domněnkou“: Princi *sympatie* (LB) „většinou nebyl uplatňován na lidi odlišného rasového původu“ (s.46).

Práci mám za *výbornou*, na obhajobě bych se autorky rád zeptal na názor ohledně možnosti chápat právě pýchu a stud jako protikladné vášně a to zvl. vzhledem k tradici, jež protiklad vidí spíše v dvojici pýcha (*superbia*) – pokora (*humilitas*). Neskrývá se něco možná podstatného v takovém přeformulování? Nebo vlastně nejde o „přeformulování“?

9. 7. 2023